

STUDIUL ROLUL FAMILIEI ÎN EDUCAȚIA COPILOR

Săvulescu Manuela
Colegiul Tehnic "General Gheorghe Magheru" Gorj

Cuvântul familie este de origine latină și înseamnă un grup de persoane unite prin relații de filiație naturală. Dicționarul enciclopedic ne oferă următoarea definiție: familia este o formă de comunitate umană întemeiată prin căsătorie, care este formată din soți și din copiii acestora.

Privită din perspectiva existenței umane, familia reprezintă un izvor de viață. Familia este singura care înnoiește permanent lumea, aducând cu sine copii care, mai apoi, vor deveni cei ce vor întemeia la rândul lor alte familii. Așadar, familia conferă prin structura sa unitate întregii societăți. Familia reprezintă astfel celula de bază a societății.

Mediul familial este primul mediu educativ și socializator pe care îl cunoaște copilul și a cărui influență îi marchează esențial dezvoltarea ca individ. Legătura copilului cu familia este extrem de puternică și de neînlocuit. Educația unui copil începe de acasă. Familia este locul cel mai propice pentru începutul educației copilului. Aici este prima lui școală în care, avându-i pe părinți ca modele, ca instructori, copii încep să învețe lecțiile menite să-i călăuzească în viață – lecții de iubire necondiționată, respect, încredere, lecții de ascultare, politețe, stăpanire de sine dar și lecții ce țin de viața spirituală sau culturală sau frumos. Influențele educației din cămin au o putere hotărâtoare în direcția binelui sau răului. În multe privințe acestea sunt tăcute și progresive.

Familia reprezintă prima instituție de educație morală și pentru prima copilărie este mediul educativ prin excelență. În cadrul familial se deprind disciplina și spiritul de inițiativă și se cultivă sentimentul demnității, dreptății, iubirii, respectului și ajutorului, sentimentul sacrificiului, care sunt elemente de bază ale vieții sociale.

Mediul de familie poate să exercite o influență pozitivă sau negativă care să persiste tot restul vieții. Factori cu o influență negativă asupra dezvoltării copilului pot fi: alimentația insuficientă sau dezechilibrată, îmbolnăvirile repetate, somnul insuficient, lipsa stimulării intelectuale, lipsa afecțiunii, a exprimării, lipsa timpului precum împreună cu copii, dezinteresul față de rezultatele școlare.

Familia exercită o influență deosebit de adâncă asupra copiilor. O mare parte despre cunoștințele despre natură, societate, deprinderile igienice, obișnuințele de comportament, elevul le datorează educației primite în familie. Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral estetic.

Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoștințele uzuale (despre plante, animale, ocupațiile oamenilor, obiectelor casnice), familia este cea care ar trebuie să dezvolte spiritul de observație, memoria și gândirea copiilor. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare. Părinții trebuie să asigure copilului cele necesare studiului, trebuie să-și ajute copilul la învățătură. Acest ajutor trebuie însă limitat la o îndrumare sau sprijin, nefiind indicat să se efectueze tema copilului. Cu timpul părinții se vor limita la controlarea temei de acasă și a carnetului de note. Deci, atitudinea părinților trebuie să fie una de mijloc: să nu-l ajute prea mult pe copil, dar nici să ajungă să nu se intereseze deloc de rezultatele acestuia.

Unii părinți greșesc în educarea copiilor prin schimbarea frecventă a atitudinii: când sunt prea severi, când prea îngăduitori. Sunt mai rare familiile în care ambii părinți sunt în același timp fie prea aspri, fie prea blânzi. Adesea, tatăl și mama pot avea atitudini diferite față de copil: unul prea sever, altul protector, gata de a-l răsfăța și apăra față de excesele impuse de celălalt părinte.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudini, ordinea, cumpătarea, grija față de unele lucruri încredințate. Toate acestea reprezintă de fapt ilustrarea cunoscutei expresii „a avea cei șapte ani de-acasă”. Un elev fără „cei șapte ani de-acasă” va crea mereu probleme chiar și ca viitor adult.

Din cele 24 de ore ale unei zile, elevul este la școală 5 – 6 ore, de restul timpului fiind responsabilă familia elevului. Uneori părinții uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece și unii și alții nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea și îmbogățirea cunoștințelor acestuia

A fi părinte este ceva înnăscut, acest sentiment aflându-se în noi în stare latentă. Se întâmplă totuși ca ceea ce consideră părinții a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situație, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunțarea la intervenții din partea părinților care sunt depășiți de situație. Pentru formarea unei personalități armonioase, căldura căminului părintesc, afecțiunea părinților, înțelegerea familială sunt esențiale. Raporturile dintre părinți și copii sunt raporturi educative, cu repercusiuni asupra formării lor, lucru de care ar trebui să fie conștienți toți părinții. Atitudinile, comportamentul nostru, vorbele noastre, ale părinților influențează atitudinile, comportamentul și modul de a fi al copiilor.

În creșterea, educarea și formarea acestuia este nevoie de mult tact, de o îmbinare corectă a înțelegerii și afecțiunii cu autoritatea părintească, astfel încât să lucreze disciplinat, dar cu plăcere, respectându-și și iubindu-și părinții. Dacă sunt neascultători sau greșesc uneori, să-i “pedepsim cu vorba”, să le explicăm calm și cu fermitate ce au greșit, vorbindu-le ca unor “prieteni” care ne înțeleg și pe care-i iubim.

Una dintre cele mai importante preocupări ale familiei și un punct comun pe care îl are aceasta cu școala este orientarea școlară și profesională. Cei mai mulți părinți sunt bine intenționați în alegerea unei școli sau unei profesii pentru fiul sau fiica lor. Dar, de multe ori, buna intenție și buna credință sunt tocmai sursele greșelilor lor deoarece acestea nu țin loc de competență și de pricepere. Greșelile părinților decurg uneori și din prea marea dragoste pe care o poartă copiilor.

Importanța familiei în formarea și devenirea personalității umane este incontestabilă. Cei șapte ani de-acasă își lasă amprenta pentru toată viața omului, deschizându-i calea spre producerea sinelui prin interiorizarea valorilor familiale, valorilor naționale și a celor generalumane. Familia ne învață a iubi, a prieteni, a colabora, a munci, a crea frumosul, a perpetua tradițiile spiritualității, eticii și moralei creștine. În familie copilul învață a fi om, personalitate, un bun soț sau o bună soție, un părinte eficient și un bunic sau bunică înțeleaptă. În esență familia constituie pilonul de bază al promovării valorilor umane și culturii societății.

Apartenența copilului la o familie nu poate fi considerată în nici un context drept suport exclusiv de transmitere al moralei și valorilor, dar educația primită în familie are o influență covârșitoare în alegerea, selectarea, ierarhizarea și introiectarea valorilor bazale ce definesc sistemul personal de valori al copilului..

Funcția educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viață, sentimente, dar și deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudine. Rolul familiei este important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral și estetic.

Actorii de bază care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt familia și școala. Școala, alături de familie, influențează, prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

Concuționând, putem afirma că familia apare ca o valoare supremă, modelează ființa umană, creionează personalitatea copiilor, oferă copilul prima educație, formează valorile morale iar împreună cu școala, dezvoltă valorile contemporane.

Bibliografie:

1. Osterrieth, P., *Copilul și familia*. 1973, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Stern, H.H., *Educația părinților în lume*, 1972, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Șerbănescu, D., *Exemplul în educația copiilor*, 1967, Editura științifică, București.
4. Stoian, M., *Abecedarul părinților*, 1972, Editura Didactică și Pedagogică, București.
5. <https://jurnalspiritual.eu/familia-si-rolul-ei-in-viata-copiilor/> 6.
6. <http://www.tribunainvatamantului.ro/colaborarea-dintre-scoala-si-familie-o-componenta-importanta-a-educatiei-permanente/>